

Registrering av verbal utskjelling, trusler og vold på legevakt

Staff Observation Aggression Scale-revised – Emergency primary care (SOAS-RE)

SOAS-RE er et registreringsskjema for å fastsette alvorlighetsgrad av voldshendelser (verbal utskjelling, trusler og vold) fra pasienter/besøkende på legevakt. Det er den enkelte episode som skal registreres. Skjemaet er basert på SOAS-R (Staff observation scale-revised), et skjema konstruert for bruk innen psykiatrisk helsetjeneste.

Brukervennlighet

Skjemaet er lett å bruke av personalet. En trenger ikke særlig trening eller opplæring. Utfylling av skjemaet tar få minutter.

Konstruksjon

Skalaen må betraktes som flerdimensjonal da den har fem kolonner som måler forskjellige aspekter ved aggressiv atferd. Første kolonne («utløsende faktor for aggressiv atferd») beskriver den umiddelbare årsak og sjette kolonne «personer involvert for å stoppe aggresjon». De tre midterste kolonnene («hva brukte utøver», «mål for aggresjon», «umiddelbar konsekvens for offer» og umiddelbart tiltak for å stoppe aggresjon») beskriver den aggressive episoden.

Brukerveiledning

Hver kolonne gis poeng etter en skåringsnøkkel (se skjema med skåringsnøkkel).

Kolonne 1 gis poeng fra 0 til 2, kolonne 2 fra 0 til 3, kolonne 3 fra 0 til 4, kolonne 4 fra 0 til 9, og kolonne 5 fra 0 til 4. (Kolonne 6 gis ikke poeng).

Det kan krysses av for mer enn ett alternativ i hver kolonne. Poengberegningen foretas utfra det avkryssede alternativet som gir høyest poeng (altså kun for ett kryss i hver kolonne). Den aggressive hendelsen kan derfor sammenlagt gi maksimalt 22 poeng (2+3+4+9+4).

Aggressiv atferd kan deles inn i tre kategorier, mild, moderat og alvorlig. Fra 2 til 7 poeng vurderes som mild, fra 8 til 15 poeng som moderat og 16-22 som alvorlig. En skår over 9 poeng inkluderer all fysisk vold som fører til frykt eller skade på offer, så vel som angrep med farlige objekter rettet mot en person.

Bruk gjerne SOAS-RE som et hjelpemiddel til å registrere hvert enkelt tilfelle av aggressiv atferd; med markering for tidspunkt og samtlige aktuelle avkryssninger i de forskjellige kolonner, *minst* ett kryss i hver kolonne.

Referanse:

Morken T, Baste V, Johnsen GE, Rypdal K, Palmstierna T, Johansen IH. The Staff Observation Aggression Scale – Revised (SOAS-R) – adjustment and validation for emergency primary health care. BMC Health Services Research 2018;18:335

SOAS-RE

The Staff Observation Aggression Scale –
Revised – Emergency primary care

Skjemaet fylles ut av personalet som har blitt utsatt for aggressiv atferd definert som:
verbal, ikke-verbal og fysisk atferd som var truende (mot en selv, andre, gjenstander), eller fysisk atferd som
førte til skade (mot en selv, andre, gjenstander).

1. Når skjedde hendelsen?

Dato (dd/mm 20åå)

..... / 20

Klokken (tt:mm)

2. Hvor skjedde hendelsen?

På legevakt

På telefon

På hjemmebesøk

Annet

3. Person utsatt for hendelse:

Alder

Yrke

Kjønn: Kvinne Mann

4. Var du alene i situasjonen?

Ja Nei

5. Utøver av aggressiv atferd:

Hvem: Pasient Pårørende Annet

Kjønn: Kvinne Mann

6. Har utøver en kjent psykisk lidelse?

Ja Nei Vet ikke

7. Var utøver ruset?

Ja Nei Vet ikke

Sett kryss for minst ett alternativ i hver kolonne

Utløsende faktor for aggressiv atferd	Hva brukte utøver	Mål for aggresjon	Umiddelbar konsekvens for offer	Umiddelbart tiltak for å stoppe aggresjon	Personer involvert i tiltak for å stoppe aggresjon
Tilsynelatende ingen utløsende faktor ☐	Verbal utskjelling ☐	Ingen ☐	Ingen ☐	Ingen ☐	Lege ☐
Utløst av:	Trussel ☐	Ting/inventar/utstyr ☐	Gjenstander	Snakket med personen ☐	Sykepleier ☐
At personen må vente ☐	Gjenstander	Lege ☐	Skadet ☐	Tok personen til side ☐	Ambulansepersonell ☐
At personen nektes noe ☐	Inventar/utstyr ☐	Sykepleier ☐	Personer	Trakk seg ut av situasjonen/ avsluttet telefonsamtale ☐	Sikkerhetsvakt ☐
At personen er uenig i vurdering/råd ☐	Kroppsdeler	Ambulansepersonell ☐	Psykologisk/emosjonelt stress ☐	Etterkom personens ønske ☐	Politi ☐
Ufrivillig vurdering av helsetilstand ☐	Hånd ☐	Sikkerhetsvakt ☐	Opplevde sin egen sikkerhet truet ☐	Ba personen om å gå fra legevakten ☐	Andre pasienter ☐
Annet, beskriv: ☐	Fot ☐	Politi ☐	Smerte ☐	Fjernet personen med makt ☐	Pårørende ☐
	Annet, beskriv: ☐	Andre pasienter ☐	Synlig skade ☐	Annet, beskriv: ☐	Andre, beskriv: ☐
	Farlige gjenstander/metoder	Andre personer, beskriv: ☐	Behov for legebehandling ☐		
	Kvelningsforsøk ☐		Behov for å bli tatt av vakt ☐		
	Brukte/hadde våpen ☐		Annet, beskriv: ☐		
	Brukte/hadde stikkvåpen ☐				
	Andre farlige gjenstander inkl. sprøyte ☐				

Etter «The Staff Observation Aggression Scale–Revised (SOAS-R)» (Nijman et al. 1999)

Visuell analog skala (VAS)

Merk med kryss på streken
(eller velg tall mellom 0 og 10, der 0 er ikke alvorlig og 10 er svært alvorlig)

Hendelsen opplevdes som

ikke alvorlig

svært alvorlig

SOAS-RE

The Staff Observation Aggression Scale – Revised – Emergency primary care

Skjemaet fylles ut av personalet som har blitt utsatt for aggressiv atferd definert som: verbal, ikke-verbal og fysisk atferd som var truende (mot en selv, andre, gjenstander), eller fysisk atferd som førte til skade (mot en selv, andre, gjenstander).

1. Når skjedde hendelsen?

Dato (dd/mm 20åå)
..... / 20.....
Klokken

2. Hvor skjedde hendelsen?

På legevakt
På telefon
På hjemmebesøk
Annet

3. Person utsatt for hendelse:

Alder
Yrke
Kjønn: Kvinne Mann

4. Var du alene i situasjonen?

Ja Nei

5. Utøver av aggressiv atferd:

Hvem: Pasient Pårørende Annet
Kjønn: Kvinne Mann

6. Har utøver en kjent psykisk lidelse?

Ja Nei Vet ikke

7. Var utøver ruset?

Ja Nei Vet ikke

Sett kryss for minst ett alternativ i hver kolonne

Utløsende faktor for aggressiv atferd	Hva brukte utøver	Mål for aggresjon	Umiddelbar konsekvens for offer	Umiddelbart tiltak for å stoppe aggresjon	Personer involvert i tiltak for å stoppe aggresjon
Tilsynelatende ingen utløsende faktor ☐ 1	Verbal utskjelling ☐ 0	Ingen ☐ 0	Ingen ☐ 0	Ingen ☐ 0	Lege ☐ 0
Utløst av:	Trussel ☐ 1	Ting/inventar/utstyr ☐ 1	Gjenstander	Snakket med personen ☐ 0	Sykepleier ☐ 0
At personen må vente ☐ 0	Gjenstander	Lege ☐ 3	Skadet ☐ 2	Tok personen til side ☐ 0	Ambulansepersonell ☐ 0
At personen nektes noe ☐ 0	Inventar/utstyr ☐ 1	Sykepleier ☐ 3	Personer	Trakk seg ut av situasjonen/ avsluttet telefonsamtale ☐ 0	Sikkerhetsvakt ☐ 0
At personen er uenig i vurdering/råd ☐ 0	Kroppsdeler	Ambulansepersonell ☐ 3	Psykologisk/emosjonelt stress ☐ 4	Etterkom persons ønske ☐ 0	Politi ☐ 0
Ufrivillig vurdering av helsetilstand ☐ 2	Hånd ☐ 2	Sikkerhetsvakt ☐ 3	Opplevde sin egen sikkerhet truet ☐ 6	Ba personen om å gå fra legevakt ☐ 2	Andre pasienter ☐ 0
Annet, beskriv: ☐ 0	Fot ☐ 2	Politi ☐ 3	Smerte ☐ 9	Fjernet personen med makt ☐ 4	Pårørende ☐ 0
	Annet, beskriv: ☐ 2	Andre pasienter ☐ 4	Synlig skade ☐ 9	Annet, beskriv: ☐ 2	Andre, beskriv: ☐ 0
	Farlige gjenstander/metoder	Andre personer, beskriv: ☐ 4	Behov for legebehandling ☐ 9		
	Kvelningsforsøk ☐ 3		Behov for å bli tatt av vakt ☐ 9		
	Brukte/hadde våpen ☐ 3		Annet, beskriv: ☐ 0		
	Brukte/hadde stikkvåpen ☐ 3				
	Andre farlige gjenstander inkl. sprøyte ☐ 3				

Etter «The Staff Observation Aggression Scale–Revised (SOAS-R)» (Nijman et al. 1999)

Visuell analog skala (VAS)

Merk med kryss på streken:

Hendelsen opplevdes som

ikke alvorlig

svært alvorlig